

ANNA MURDĒNA

PĒRLE

Romantiskajai Kukšu muižai
neticami paveicies –
saimnieks Daniels Jāns to mīl
un lolo kā īstu pērli.

Kukšu muižas dzīve ir patiesi gara, sākusies jau 14. gadsimtā un ir atsevišķa stāsta vērtā. Garās dzīves laikā muižai bijuši daudzi īpašnieki, te iekārtota gan kara laika slimnīca, gan skola un kolhoza kultūras nams, līdz beidzot kā veca un nevienam nevajadzīga večiņa gaidīja savu sabrukšanu, jo mantinieki ar to netika galā. Tādu – pagalam nolaistu – pirms desmit gadiem, braukājot pa Latviju lauku mājas meklējumos, to atrada Daniels Jāns, tolaik viesnīcas *Hotel de Rome* vadītājs. «Toreiz nedomāju par viesnīcu, vienkārši vēlējos muižu sakārtot,» atceras Daniels. «Ieraugot muižu pat tik nolaistā stāvoklī, uzreiz jutu – šī ir mana vieta. Sāku to remontēt, domājot tikai par steidzamākajiem darbiem – kā salabot jumtu un izvākt divus tūkstošus tukšo pudeļu... Vēlējos te dzīvot, taču sapratu: neesmu miljonārs, lai te varētu dzīvot viens. Sakrita, ka tolaik Eiropas tūristi sāka interesēties par Latvijas lauku tūrismu, un man izdevās piesaistīt projektam Eiropas līdzekļus. Mīlu visu, kas ir vecs, un te

es to dabūju. Te nav veikts nekāds ātrais remonts, jo arhitektoniskās izpētes laikā noskaidrojās, ka ēka ir īsta pērle no vēsturiskā viedokļa, tāpēc bija jāveic rūpīgs restaurācijas darbs. Man paveicās, ka visi speciālisti, kas šeit strādājuši, ir īsti sava amata meistari.» Strādājot Rīgā un paralēli veicot muižas atjaunošanas darbus, kādā brīdī Daniels nolēma, ka pietiek skriet un strādāt tik intensīvi (kaut gan arī šeit esot, ko noskrieties, kad notiek pasākumi), aizgājis no darba *Hotel de Rome* un pārcēlies uz Kukšu muižu pavisam. «Tā ir cita dzīve, nav salīdzināma ar algotu darbu,» smejas

Mīlu visu, kas ir vecs,
un te es to dabūju.

Saimnieks Daniels Jāns ir arī profesionāls pavārs.

FOTO GVIDO KAJONS

Visi muižas kamīni un krāsnis palikuši oriģinālajās vietās.

Darbs pie sienas gleznojumiem – restaurācijas un jaunām gleznām *Lielajā zālē* un citās telpās – ilga trīs gadus. Gleznojumu motīvus savulaik izvēlējās vienkārši – parādīja vairāku variantu kartītes ar kādas pilsētas attēlu un saimnieks ņēma, viņaprāt, smukāko. Restauratori savukārt atjaunoja gleznojumu pēc atrastajiem fragmentiem.

Košajā un atraktīvajā *Mednieku zālē* Daniels klāj greznus galdus, servējot pirmsrevolūcijas sudrabu, Firstenbergas porcelānu un karalisku franču kristālu.

interjers

Muižu, kas atrodas gleznainā dzirnavu ezera krastā, smukā Tukuma apvidū, pašlaik izmanto kā daudzas pilis un muižas citviet Eiropā – te ir gan īpašnieka rezidence, gan arī ekskluzīvs viesu nams.

Daniels. «Pats pieņemu lēmumus, ko un cik daudz vēlos darīt, varu neuzņemt nevienu, jo vajadzīgs taču laiks arī sev. Daudzus izbrīna, kā varu te pats strādāt vai arī ka pats gatavoju saviem viesiem ēdienu. Šāds dzīves modelis, kad pats īpašnieks uzņem viesus, vairāk raksturīgs Francijai un Vācijai, tā ir cita dzīves filozofija, bet cilvēkiem Latvijā vai Krievijā tas nešķiet prestiži un ir pat gandrīz apkaunojoši. Ar to man nav problēmu, šāds dzīvesstils man patīk, jūtos arī noderīgs, un man patīk sagādāt prieku citiem.» Pēc daudziem posta un

aizmirstības gadiem no oriģinālās apdares un mēbelēm muižā maz kas bija saglabājusies, gandrīz viss šeit redzamais izveidots no jauna. Muižas ēka ir lielāka, nekā izskatās no ārpuses, – divi tūkstoši kvadrātmetru. Te pietiek vietas gan Daniela un viņa mammas apartamentiem, gan muižas viesiem. Telpu sākotnējais izkārtojums saglabāts – zāles un istabas atrodas savās vēsturiskajās vietās un dažām saglabāts pat nosaukums. Kādreiz dzīvojamās telpas bijušas tikai pirmajā stāvā, arī īpašnieku guļamistabas, taču Daniels izbūvējis arī bēniņus, kur iekārtojis viesu istabas oriģinālā, nosaukumiem atbilstošā stilā. Te ir gan Austrumu un Lāčplēša istabas, gan Saulainā, Romantiskā un Istaba ar skatu uz ezeru, gan Dzejnieka, Bergengrīna un gleznotāja Vintera istabas... Istabu iekārtojumu pateikusi priekšā Daniela fantāzija – krājot gleznas, mēbeles, sadzīves priekšmetus, dažādus galdautus, priekškarus, sedziņas, viņam radās tematisks priekšstats par to, kā varētu iekārtot atsevišķus numurus, un, dodot tiem vārdu, viņš radījis romantiku, leģendu, kas varētu būt pievilcīgi potenciālajiem viesu nama apmeklētājiem. Laukos nevar būt garlaicīga, banāla, tiražētu priekšstatu viesnīca, tai jābūt ar raksturu, dvēseli, jo laukos cilvēks viesnīcā pavada vairāk laika nekā pilsētā. «Mēbeles un daudzi priekšmeti jau bija manā kolekcijā, tāpēc iekārtot interjeru nebija grūti – noliktavā bija viss kaut kas, apskatījos, kas ar ko iet kopā. Tā izveidojās idejas par telpu nosaukumiem,» stāsta Daniels. «Profesionāli restaurētāji bieži vien nevar pieņemt, ka tik brīvi rīkojos ar dažādu stilu lietām, miksēju

tās kopā, neievērojot kanonus, taču, izmantojot dažādus stilus, rezultāts ir kā gleznā. Mana filozofija ir – ienākot šeit, cilvēkam jāsaņem gan senā, gan modernā laikmeta mājas elpa.» Šo principu saimnieks izmantojis arī dārza iekārtošanā: kā estētām Danielam te gribējās lauku un krāšņās puķes, kā pavāram – garšvielu dārziņu un augļu dārzu. Muiža ir vieta, kur Daniels radoši paudis gan savus autodidakta interjerista un dārziņnieka, gan profesionāla pavāra talantus.

Plašās halles kāpnes uz otro stāvu ir *pienesums* no jauna, jo oriģinālās kāpnes bija mazas un neatbilda muižas jaunajām funkcijām.

Gulbju zāle ieturēta krievu ampīra stilā. Uz sienām – pils aizkaru gleznojums, ko veikuši Pēterburgas Mākslas akadēmijas studenti. Šāds pasākums piedienis krievu ampīra mēbelēm.

Profesionāli restaurētāji nevar pieņemt, ka tik brīvi rīkojos ar dažādiem stiliem.

interjers

Uz malkas plīts, kas veidota pēc lauku plīts parauga, dažreiz arī gatavo. Uz sienas – uzraksts *Daniela māja*, veidots no draugu dāvinātām spēļu flizītēm.

Ēdamtelpā valda lauku romantisms. Unikālā Meisenes porcelāna kolekcijas eksponēšanai izveidota īpaša karnīze.

Telpu interjerus Daniels veidojis bez skicēm, mēbeles, krāsas un aksesuārus *pielaikojot* telpai uzreiz. Visi priekšmeti ir īsti, nevis kopijas, arī biezie Austrumu paklāji visās pirmā stāva zālēs ir antikvāri – saimnieka mīļākie veikali ir interneta antikvariāti, kur izsolē var iegādāties senas lietas no visas pasaules. Antikvāras lietas Danielam patīk jau no jaunības, un, sākot dzīvi Rīgā, viņu izbrīnīja paradokss, ka tolaik antikvariātos senas mēbeles bijušas lētākas nekā jaunas. Tāpēc viņš pirka tās arī ekonomisku apsvērumu dēļ, jo tā bijis lētāk. Un, re, viss dzīvē noder... Visiem priekšmetiem, ar kuriem iekārtotas telpas, ir muzeja vērtība, tomēr viss muižā ir lietojams, nevis tikai apskatāms.■

Iekārtojot *Lāčplēša istabu*, Daniels paudis savu fantāziju par latviešu nacionālo interjeru. Te ir gan koka inkrustācijas panno ar varoņu tēliem, gan unikāla inkrustēta kumode – muzikālais centrs, kas savulaik divos eksmplāros izgatavots pēc rūpnīcas VEF pasūtījuma dāvināšanai Staļinam, viens no tiem atrodas Kremlī, otrs – *Kukšās*.

interjers

